



उत्तरगया गाउँपालिका

## स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ३

संख्या: १

मिति: २०७६/०१/११

### भाग-१

उत्तरगया गाउँसभाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको  
जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

#### विपद् व्यवस्थापन तथा आर्थिक सहायता सम्बन्धी ऐन

**प्रस्तावना:** उत्तरगया गाउँपालिकाका सर्वसाधारण जनता पदाधिकारी तथा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई दैवी प्रकोप तथा प्राकृतिक विपत्तीको कारण जीवन निर्वाहको विकल्प नभएको अवस्था तथा कुनै गम्भीर रोग लागी

उपचार खर्चको अभाव भइ कठिन अवस्था निम्तिएकोमा सो अवस्थामा स्थानीय सरकारको कर्तव्य पुरा गर्नको लागि नेपालको संविधानको धारा २१४ तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ ले दिएको अधिकार बमोजिम विशेष परिस्थितिमा आर्थिक सहायता प्रदान गर्नका लागि ऐन बनाउन वाञ्छनीय भएकाले उत्तरगया गाउँ गाउँसभाले यो ऐन बनाएको छ ।

**१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:**(१) यस ऐनको नाम “उत्तरगया गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन तथा आर्थिक सहायता सम्बन्धी ऐन, २०७६” हुनेछ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

**२. परिभाषा:**विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,-

(क) “कोष” भन्नाले गाउँ सभा तथा गाउँ कार्यपालिकाबाट विनियोजित विपद् व्यवस्थापन तथा राहात कोष भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

(ख) “आर्थिक सहायता” भन्नाले गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयबाट गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारी, कार्यरत कर्मचारी तथा सर्वसाधारण जनतालाई प्रदान गरिने आर्थिक सहायता सम्झनु पर्दछ ।

(ग) “ऐन” भन्नाले उत्तरगया गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन सम्झनु पर्दछ ।

(घ) “सञ्चालक समिति” भन्नाले आर्थिक सहायता कोषको सञ्चालक समिति सम्झनु पर्दछ ।

- (ड) “पदाधिकारी” भन्नाले गाउँपालिकाका निर्वाचित अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वडाध्यक्ष, महिला सदस्य, दलित महिला सदस्य र वडा सदस्य सम्झनु पर्दछ ।
- (च) “कर्मचारी” भन्नाले गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय तथा वडा कार्यालयमा कार्यरत स्थायी, अस्थायी, करार तथा ज्यालादारी कर्मचारी सम्झनु पर्दछ ।
- (छ) “सर्वसाधारण” भन्नाले उत्तरगया गाउँपालिकामा स्थायी बसोबास भएका व्यक्ति सम्झनुपर्दछ । सो शब्दले उत्तरगया गाउँपालिकाको सरहदभित्र फेला परेका स्थायी ठेगाना पत्ता नलागेका बेवारिसे व्यक्तिहरुलाई समेत जनाउँछ ।
- (ज) “विशेष परिस्थिति” भन्नाले दुर्घटना तथा प्राकृतिक विपत्तिमा परी घाइते भएको वा मृत्यु भएको अवस्था सम्झनु पर्दछ ।
३. कोषको उद्देश्य: गाउँपालिकाका पदाधिकारी, कार्यरत कर्मचारी तथा सर्वसाधारणहरुलाई राहत उपलब्ध गराउनु कोषको उद्देश्य रहेको छ ।
४. कोषमा जम्मा हुने रकम: कोषमा देहाय बमोजिमको रकम जम्मा रहनेछ:-
- (क) गाउँ सभा तथा गाउँ कार्यपालिकाबाट विपद् व्यवस्थापन राहात तथा आर्थिक सहायता कोषमा विनियोजित गरेको रकम,
- (ख) आर्थिक सहायताका लागि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा अन्य संघ संस्थाले प्रदान गरेको रकम,
- (ग) अन्य कुनै श्रोतबाट प्राप्त हुने रकम ।

५. कोषको सञ्चालन: (१) कोषमा प्राप्त हुने रकम उत्तरगया गाउँपालिका आर्थिक सहायता कोषको नाममा "क" वर्गको वाणिज्य बैंकमा खाता खोली सञ्चालन गरिनेछ ।

(२) बैंक खाता गाउँ कार्यापालिकाका कार्यकारी अधिकृत र लेखापालको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन गरिनेछ ।

(३) उपदफा (२) मा जेसुकै लेखिएको भए तापनि यस कोष स्थापना नहुँदा सम्मको लागि भने उत्तरगया गाउँपालिकाको सन्चित कोषबाटै खर्च बेहोर्ने गरी उत्तरगया गाउँपालिकाको गाउँसभा तथा गाउँकार्यपालिकाले निर्णय गरे बमोजिम विपद् व्यवस्थापन तथा राहात कोष तर्फ विनियोजन गरिएको बजेट प्रयोग गरिने छ ।

६. कोषको उपयोग: यस कोषमा जम्मा भएको रकम निम्नानुसारका क्षेत्रमा खर्च गर्न सकिनेछ:-

(क) काजक्रिया अनुदान: कुनै पदाधिकारी तथा कार्यरत कर्मचारीको मृत्यु भएमा काजक्रिया वापत् निजको परिवारलाई एकमुष्ट रु ५०००।—(पाँच हजार रुपियाँ मात्र) काजक्रिया खर्च वापत् दिइनेछ ।

तर,

(१) उत्तरगया गाउँपालिकाभित्रमा कुनै बेवारिसे शव प्राप्त भई अन्तिम संस्कार गर्न नसकिने भएमा सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस तथा मुचुल्काका आधारमा रु.१००००।— सम्म सम्बन्धित वडा सचिवलाई पेशिक स्वरूप दिन सकिनेछ र सो रकमको ७ दिनभित्र पेशकी फर्छ्यौट गर्नु पर्नेछ ।

(२) उत्तरगया गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने कुनै व्यक्तिको मृत्यु भई निजको परिवारको कमजोर आर्थिक अवस्थाको कारण सदगत गर्न नसकिने भएको सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस तथा सर्जिमिन मुचुल्काका आधारमा सदगत गर्नका लागि रु १०००० सम्म सम्बन्धित वडा सचिवलाई पेशकी दिन सकिनेछ र सो पेशकी रकमको ७ दिन भित्र फर्छ्यौट गर्नु पर्नेछ ।

(ख) उपचार खर्च: उत्तरगया गाउँपालिकाका पदाधिकारी तथा कर्मचारीलाई कुनै गम्भीर रोग (किङ्नी बिग्रेको, स्पाइनल इन्जुरी, पार्किन्सन, अल्जाईमर ) आदि लागि उपचार खर्च जुटाउन नसक्ने अवस्था भएमा स्वीकृत चिकित्सकको सिफारिसको आधारमा रु. ५००००/- (पचास हजार रुपियाँ) सम्म उपचार खर्च दिन सकिनेछ ।

तर,

(१) उत्तरगया गाउँपालिकाभित्र बसोबास गर्ने कुनै व्यक्तिलाई कुनै गम्भीर रोग लागि उपचार खर्च जुटाउन नसक्ने भन्ने निवेदन आएमा सम्बन्धित अस्पतालबाट सिफारिस भएको रहेछ भने संचालक समितिले आवश्यकता र औचित्यताका आधारमा निर्णय गरी उपचार खर्च दिन सकिनेछ । यसका लागि निजले औषधी खरिद गरेको बिल पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२)उत्तरगया गाउँपालिका क्षेत्र भित्र कुनै सवारी दुर्घटना भई तत्काल उद्धार गर्नुपर्ने भएमा घाइते तथा बिरामीहरूलाई उपचार स्थलसम्म पुऱ्याउन एम्बुलेन्सका लागि गाउँपालिकाले रु. ५०००/- सम्म बिल बमोजिम उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।  
दुर्घटनामा उत्तरगया गाउँपालिकाका बासिन्दा परेका रहेछन् र बिमा वापत् पाउने रकम नपाएका रहेछन् भने प्रति व्यक्ति रु. ५०००/- सम्म गाउँ कार्यापालिकाले उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

**(ग) दैवी प्रकोप सहायता:**

- (१)कुनै पदाधिकारी तथा कर्मचारीको घर दैवी प्रकोपमा परी क्षति भएको रहेछ भने रु. ५०००/- उपलब्ध गराइनेछ ।
- (२)उत्तरगया गाउँपालिकामा कुनै व्यक्तिको घर दैवी प्रकोपमा परी क्षति भएको रहेछ भने रु. ५०००/- सम्म क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराइने छ ।
- (३)अनाथ बालबालिका व्यवस्थापन सहयोग: कुनै बालबालिका बेवारिसे, अनाथ रहेछन् र संरक्षक समेत कोही रहेनछन् भने सम्बन्धित वडा कार्यालय र गाउँपालिका अध्यक्षको सिफारिसमा प्रति बालबालिका रु. ५०००/- सम्म दिन सकिनेछ ।
- (४)मानव अधिकार हनन भइरहेका व्यक्तिको तत्काल उद्धार गर्नुपर्ने अवस्था सिर्जना भएको अवस्थामा अध्यक्षको

सिफारिसमा प्रति घटना रु. ५०००/-सम्म खर्च गर्न सकिनेछ । तर यो रकम चिया खाजा लगायतका क्षेत्रमा खर्च गर्न पाइने छैन ।

- (५) जेष्ठ नागरिक घरबारविहीन हुन पुगेको अवस्थामा सम्बन्धित वडा कार्यालय र गाउँपालिका अध्यक्षको सिफारिसमा रु ५०००/- सम्म दिन सकिनेछ ।
- (६) सुत्केरी तथा रक्तश्राव भई उद्धार गर्नुपर्ने अवस्था देखिएमा उद्धारका लागि आवश्यक पहल गर्ने र सुत्केरीको अकालमै मृत्यु भएमा राहात स्वरुप २५०००। सम्म काजक्रिया खर्च उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।
- (७) उत्तरगया गाउँपालिका भित्र दैवि प्रकोप भई खाद्यान्न तथा खाद्यान्न बाली नष्ट भएमा प्रहरी मुचुल्काको आधारमा गाउँपालिकाको अध्यक्षको सिफारिसमा निज परिवारलाई राहात उपलब्ध गराउने छ ।

**७. सञ्चालक समिति:** यस कोषको सञ्चालक समिति देहाय बमोजिमको हुनेछ:-

(क) गाउँपालिका अध्यक्ष-	-अध्यक्ष
(ख) गाउँपालिका उपध्याक्ष	-सदस्य
(ग) सामाजिक विकास समितिका संयोजक	-सदस्य
(घ) योजना शाखा प्रमुख	-सदस्य
(ङ) लेखा शाखा प्रमुख	-सदस्य
(च) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	-सदस्य सचिव

**८. सञ्चालक समितिको बैठक:** (१) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

(२) समितिमा अध्यक्ष सहित ३ जना उपस्थित भएमा गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(३) समितिको बैठक बसेमा बढीमा महिनामा १ पटक रु. १०००/- बैठक भत्ता (प्रति सदस्य) सोही कोषबाट खर्च गर्न सकिनेछ ।

**९. आर्थिक सहायताको निर्णय:** (१) कुनै व्यक्तिलाई आर्थिक सहायता प्रदान गर्दा सञ्चालक समितिको निर्णय बेगर गर्न पाइने छैन ।

तर यस आ.व मा सम्बन्धित शाखामा सम्पूर्ण कर्मचारी तथा प्रमुख नभएकाले गाउँ कार्यपालिका अन्तर्गतको प्रमुख सचिवालयले निर्णय गरे बमोजिम हुने गरी सहायता प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(२) आर्थिक सहायता प्राप्त गर्नका लागि आवश्यक पुष्ट्याई गर्ने कागजात सहित अनुसूची बमोजिमको फारम पेश गर्नु पर्नेछ ।

(३) कोषमा मौज्जात रकमको अवस्था हेरेर मात्र आर्थिक सहायताको निर्णय गर्नुपर्नेछ ।

(४) कोषमा १५ प्रतिशत भन्दा कम रकम मौज्जात रहने गरी आर्थिक सहायता प्रदान गर्न पाइने छैन ।

(५) कोषबाट गरिने आर्थिक सहायताको निर्णय सामान्यतया समिति तथा प्रमुख सचिवालयको बहुमतबाट हुनेछ ।

(६) समितिबाट बहुमतले निर्णय हुन नसकेमा वा हुन नसक्ने अवस्था रहेमा अध्यक्षको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

तर यस वापत्को दायित्व निजलेनै बेहोर्नु पर्नेछ ।

(७) यो ऐन कार्यान्वयन मा आउनु भन्दा अघि भएका राहत संग सम्बन्धित सबै निर्णय यसै ऐन बमोजिम भएका मानिनेछ ।



१०. कोषको लेखा तथा लेखापरीक्षण: (१) यस कोषको लेखा नेपाल सरकारको स्वीकृत मापदण्ड तथा प्रकृत्या बमोजिम राख्नु पर्नेछ ।  
(२) कोषको लेखा राख्ने र लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र लेखा उत्तरदायी अधिकृतको हुनेछ ।  
(३) गाउँपालिकाको आन्तरिक लेखा परीक्षकले कोषको आन्तरिक लेखा परीक्षण गर्ने छ ।  
(४) गाउँपालिकाको अन्तिम लेखा परीक्षण गर्ने लेखा परीक्षकले कोषको अन्तिम लेखा परीक्षण गर्नेछ ।
११. ऐनमा संशोधन: सञ्चालक समितिको सिफारिसमा यस ऐनमा प्रचलित कानूनको प्रतिकूल नहुने गरी गाउँकार्यपालिकाले पेश गरे बमोजिम गाउँ सभाले यस ऐनमा संशोधन गर्न सक्ने छ ।
१२. बाधा अड्काउ फुकाउने: यस ऐन अनुसार कोषको सञ्चालनमा कुनै बाधा अड्काउ आइपरेमा यसको बाधा अड्काउ फुकाउने अधिकार सञ्चालक समितिमा रहने छ ।

अनुसूची

(दफा ९ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

पदाधिकारीले आर्थिक सहायता माग गर्दा भर्नु पर्ने फाराम

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू,  
उत्तरगया, गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,  
लहरेपौवा, उत्तरगया ।

विषय: आर्थिक सहायता पाउँ भन्ने बारे ।

महोदय,

मेरो ..... भई घर क्षति  
ग्रस्त भएको/..... जनाको मृत्यु भएको/ बिरामी भएको हुँदा रु.  
..... आर्थिक सहायता पाउँ भनी यो निवेदन पेश गरेको  
छु ।

आज्ञाले,  
बसन्त खत्री  
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत